

List izhaja
dvakrat na mesec.

Posamezna št. 75n

Naročni
mesečno 1stRokopisi s
vračajo.Nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.Državna licejska knjižnica
LjubljanaPoština plačana
v gotovini.Uredništvo in
upravnništvo v
Št. Peterski
vojašnici.

GLASILO

INVALID

Glasilo izvršnega odbora udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot kraljevine SHS.

Srečno novo leto

želi vsem invalidom, vdovam in sirotam.

Izvršni odbor

Udruženja vojnih invalidov
v Ljubljani.

Ob novem letu.

Prehajamo preko dni, mesecev in let. Vse mine, minuli so vsakovrstni časi in bo tudi naša bodočnost. Približujemo se svojemu koncu, kateremu gremo, kakor leta. Še nekaj koncev let pa nas ne bo več, bodo pa drugi, ki jih bo mogoče spremljala enaka usoda. Nismo še v položaju, kakoršnega bi morali imeti; predstavljamo si ga še vedno in upamo na boljše. — Borimo se za svoje eksistenčno vprašanje. — Kakor smo se borili v preteklih letih, tako se bomo tudi naprej in vedno kakor se mora vsak sloj in vsako bitje na svetu vedno boriti za svojo skisistenco, ker je tako vsvarjen cel sistem životarjenja. — Vendar pa je naš položaj skrajno slab in obupen, da mu ni enakih. Tako kot v dosedanjih letih po vojni nočemo in ne moremo več živeti. Priti mora že bodoče leto boljše, ili moramo v našem vprašanju naprej, ker v preteklem času smo šli nazaj.

Ko se poslavljamo zopet od preteklega leta, se moramo zamisliti v preteklost in bodočnost.

Do sedaj smo bili brezpravna raja, ki ni imela svoji usodi primerne utehne, niti trdne zakonske podlage, na katero bi se mogla opirati. Živimo trenutno, brez vsakega izgleda v bodočnost.

Dajatve izginjajo, potrebe ostajajo pozabljene, pomoč se zmanjšuje, brezčuten svet z nami likvidira. Samo smrt dela med nami svoj naravni proces.

V splošnem nimamo veliko slabše življenje, kakor smo ga imeli lani v tem času. Tako gre leto za letom. Ali smo prišli do viška, ali imamo pričakovati kaj boljšega?

V takih mislih stopamo v bodoče novo leto.

Naj bi bilo srečnejše tudi enkrat za nas vojne žrtve. Šesto leto že nastopamo po vojni, bila so štiri težka, mučna vojna leta, naj bi po desetih letih zasijali tudi vojnim mučenikom enkrat zopet srečnejši časi.

Prihodje leto bo desetletnica, nekako jubilejno leto, upajmo, da se bo naša bodočnost obrnila na bolje.

To nas bo v prihodnjem letu pokrepilo v naši eksistenčni borbi in nam dalo nov pogum, da bomo z združenimi močmi dosegli na mero-dajnem mestu napredek.

Zastavili bomo pri podlagi, ki je že na vidiku in to je pri našem bodočem stalnem zakonu.

Na tej podlagi se bo moralo pravično regulirati celokupno naše vprašanje in se zares oživotvoriti. Danes ob nastopu novega leta za-metujemo in odklanjamo vse staro, vse dose-danje nepopolne in nezadostne odredbe, ki nam niso nudile najpotrebnejšega in gremo za novimi bolj pravičnimi in socialnimi. Hočemo, da postanemo po preteklem desetletju zopet enakovredni člani človeške družbe, da se nam da živeti kot heroji in ne kot navadni siromaki.

Ne moremo biti enaki onim tovarišem, ki smo jih kot mrtvece pustili na bojnih poljanah, mi vendar še živimo in življenje potrebuje sredstev in poživljenja. Nočemo umreti, ker nismo zaslužili s svojim delom smrti. Mi smo še med živimi in kot taki imamo svoje potrebe raznih večjih in manjših vrst, ki jih nikakor ne pretiravamo, ker se vsakemu vidijo na obličju in telesu.

Te naše potrebe tvorijo nujno vprašanje, ki bi ga bilo treba že zdavnaj rešiti, saj pozno je že, a vendar naj bi se vsaj v bodočem letu.

S tem apelom na vladajoče in vso javnost se poslavljamo vojne žrtve od starega leta in stopamo z boljšo nadejo in pričakovanjem v novo leto. Naj bo enkrat srečno novo leto tudi za nas.

Naše gibanje.

Občni zbori se vrše: pri sledečih podružnicah:

Dne 6. januarja 1923:

v Ptuj v dvorani Narodnega doma ob 9. uri;

na Jesenicah ob 9. uri dopoldne;

Dne 13. januarja 1923:

v Ljubljani v salonu restavracije pri Levu ob 9. uri dopoldne;

v Konjicah v gostilni pri Filipiču ob 10. uri;

v Seleh nad Škofjo loko v prostorih Kre-

kovega doma po drugi maši;

v Kranju v dvorani Ljudskega doma ob 9. uri dopoldne;

v Celju ob 9. uri dopoldan;

v Kamniku ob 10. uri;

v Žireh ob 8. uri dopoldne.

Dne 19. januarja 1923:

v Trzinu ob 10. uri.

Tovariši, tovarišice, udeležujte se polno-številno občnih zborov!

Vabilo na občni zbor podružnice v Ptuj, ki se vrši v nedeljo dne 6. januarja 1924 ob 9. uri dopoldne v dvorani »Narodnega doma«.

Priostvoval bo delegat iz Ljubljane, ki bo poročal o potekanju našega vprašanja.

Vsak predlog se mora naznaniti odboru pismeno par dni pred občnim zborom. Vsakdo naj prinese s seboj člansko knjižico.

Članstvo se pozivlja, da pride v čim višjem številu.

Odbor podružnice.

Izpopolnitev središnega odbora. Iz Beograda nas obvešča središni odbor, da je na svoji 36. redni seji izvolil izmed odbornikov po čl. 21 sprememb pravil mesto odstopivšega predsednika generala Ljub. Pokornija za novega predsednika središnega odbora dr. Vojo R. Mladenovića, inšpektorja ministrstva za socialno politiko v Beogradu, za podpredsednika pa tov. dr. Uroša Stajića, načelnika v pokoju v Beogradu.

Podružnica v Gorjah pri Bledu je imela svoj letošnji redni občni zbor v nedeljo dne 23. tm. Prisostvoval je delegat iz Ljubljane tov. Krušič, ki je tudi vodil občni zbor. Po poročilu posameznih funkcionarjev je bil izvoljen po večini stari odbor s predsednikom tov. Jernejem Cundričem. Udeležba je bila dovoljna. Opažati je bilo pri nekaterih, da imajo največ smisla za organizacijo pri podporah, shodov in občnih zborov pa se niso udeležili. Želeli bi bilo v bodoče pri članstvu več zanimanja.

Iz podružnice Maribor. Na zadnjem rednem občnem zboru dne 9. tm. izvoljeni odbor se je naslednje konstituiral: upravni odbor; predsednik tov. A. Krepek, podpredsednik tov. M. Čerpes, tajnik tov. J. Fras, blagajnik tov. M. Pravič, odbornik tov. F. Botolen in S. Klemenčič. Nadzorni odbor: predsednik tov. I. Vitzler, podpredsednik tov. I. Springer, odbornik tov. J. Kuster. Poverjenikom so bili izvoljeni naslednji tovariši: župan L. Fluher za Sv. Peter p. M. F. Jurša, Za Sv. Martin p. V., K. Pisnik, za Sv. Lovrenc na Poh., J. Caplo za Selnico ob D. in Ruše., F. Muršič za Sv. Barbaro v Slov. gor., M. Vogrin za Sv. Benedikt v Slov. gor., J. Barsa za Sv. Ilj v Slov. gor., A. Sedivy za Zg. Sv. Kungoto, Sv. Jurij ob P. Sv. Križ in Svečino. Poverjeniki imajo pravico nabirati člane, pobirati članarino, itd. O svojem poslovanju morajo točno pričetkom vsakega meseca polagati o svojem poslovanju odboru podružnice U. V. I. v Mariboru. Pisarna podružnice se nahaja an Rotovškem trgu. Uradne ure so vsak de-

lavnik od 2 do 3 popoldne, ob nedeljah in praz-nikih pa od 9 do 12 dopoldne. Med tem časom naj se tudi člani obračajo v vseh zadevah na tajništvo.

Gledališka predstava. Med invalidi v inva-lidskem domu v Ljubljani obstoji tudi dramski krožek, ki včasih razvedri svoje tovariše s kako gledališko predstavo. Uprava je pustila napraviti domač oder, ki spremeni kadar se postavi jedil-nico v gledališko dvorano. Dne 20. t. m. so tam-kajšnji diletantje predvajali igro »Nemški ne zna-jo«. Povabljenih je bilo tudi več gostov in prijate-ljev iz zunanjih krogov. Jedilnica je bila čisto polna gledalcev. V začetku je nastopil pevski zbor invalidov pod vodstvom svojega dirigenta g. prof Bajuka, in je popolnoma ubrano zapel tri pesmi. Ako bi ne manjkalo nekoliko tenorja bi se zbor kar lahko pršteval med druge javne pevske zbo-re. Pri igri je nastopil v glavni vlogi tov. Cirič, ki se zna tako oživeti v osebo vaškega župana, da bi nihče ne mislil, kdor ga pozna v tovarišiji. Gdč. Rovanova se mu je znala popolnoma pril-a-goditi v vlogi hčere kot požrtvovalna in večša igralka pri vseh invalidskih predstavah. Nenavad-no pa je imela to pot rdeča lica. Tov. Baumgart-ner jo je pogodil kot ženin, samo malo vehement-nejši bi bil lahko v nekaterih kretnjah. Tov. Rant je bil pa živa slika birača po kretnjah, govorjenju in mimiki. Tov. Očko, Preša in Koželj so bili tako dobri predstavljalci kmetov, kakor bi bili res vsi skupaj zrasli v eni vasi in bili zares oni tipi. Tov. Grobelšek kot poročnik in Gracar kot sel sta svoji manjši vlogi dovršila popolnoma prikladno. Igra je bila v obče dobro naštudirana in tudi kostimirana ter hvalevredna.

Rezultati pri komisiji za pregled trafik. Komisija je dovršila razdelitve po splošnem raz-pisu iz lanskega leta. Vseh trafik je podelila 256. Od tega je dobilo trafike 145 invalidov, 39 vojnih vdov in 1 vojna sirota. Za združitev je določenih 41 trafik. Od invalidov, ki dobe trafike je 76 tež-kih in 69 lahkih.

Iz organizacije.

Znaki. Konstatirati moramo, da vidimo po posameznih podružnicah, da je še dosti članov, ki nimajo naših društvenih znakov. Znaki bodo ob enem s knjižicami obvezni, zato opominjamo vse tovariše in tovarišice, da si nabavijo takoj znake, ki se dobe pri vseh podružnicah po ceni 3 Din 50 p. Segajte po znakih, ki jih je dovolj v zalogi.

Članske knjižice. Od vseh strani prihajajo vprašanja, zakaj tako dolgo izvršni odbor ne razpošlje društvenih knjižic. Izvršni odbor ima knjižice popolnoma izgotovljene v kolikor so člani poslali popisnice in fotografije. Vse knji-žice pa morata podpisati predsednik in tajnik središnega odbora v Beogradu in se mora do-biti način, kako se bo to podpisovanje najprej izvršilo. Takoj ko bodo knjižice podpisane, se bodo izdajale, kar se bo na vsak način izvršilo v prvih mesecih prihodnjega leta. Vendar je pa še veliko članov, ki niso poslali slik, neka-teri pa še celo popisnic ne.

Vsi tisti kažejo slabo zanimanje za organi-zacijo. Tovariši in tovarišice zavzemite se, da bo povsod točnost in da vsak član izpolni svoje podatke, ki so nujno potrebni.

Naši grobovi.

Iz Braslovč nam poročajo. Dne 24. novembra tl. je izdihnil naš tovariš Ivan Rudl. Bil je prvi pred-sednik tukajšnje podružnice. Kot 100 % vojni in-valid s prestreljenimi pljučami je hiral celih 8 let. Podružnica izgubi zevednega in agilnega člana, kar spričuje to, da je bil daleč na okoli dobro znan in zelo priljubljen. Pri odprti gomili se je poslovil od njega z ginljivim govorom podpreds. tov. Ivan Jelen. Naj v miru počiva!

Iz Mojstrane pišejo: Javljamo Vam tužno vest, da je preminul naš tovariš v najlepši moški dobi 34 let. Umrli je Ivan Lavtižar posestnika sin, 50% invalid. Podlegel je zavratni bolezni, ki si jo je nakopal v svetovni vojni. Pred 2 meseci se je vrnil iz zdravilišča-Golnika kot težki bolnik. Pokopali smo ga 13. t. m. ob veliki udeležbi občin-

stva. Naša podružnica se je udeležila pogreba z lepim vencem. Ob grobu se je pa poslovil od njega v imenu našega udruženja v lepih besedah tovariš Košir. Napravil je na vsé navzoče globok utis. Dragi Ivan, tudi za tebe je rešeno invalidsko vprašanje. Spavaj sladko v domači gomili.

Razgled po svetu in domovini.

Naročite si knjigo Ivan Vuk: »Pravljice Izto-ka«, po položnici, ki fmo jo v zadnji številki prilo-žili. Stane 10 Din, s poštino 1 Din 40 para več.

Novi dnevnik v Ljubljani, ki izide s 1. januar-jem 1924 se imenuje »Narodni Dnevnik«. S tem prenehajo izhajati »Jutranje Novosti«. Konzorcij za nov dnevnik tvorijo gg. Ivan Deržič in Ivan Roglič za NSS., Josip Lavrenčič in dr. Sajovic za NRS., Ivan Urek in dr. Marušić Drago za SKS ter Franc Škulj za NNS. List bo torej zastopal blok 4 strank.

Zoper nemško tiskarno, ki jo nameravajo Nemci ustanoviti v Mariboru, protestirajo vse stranke. Kolikor bo uspešen protest, bomo videli.

Naša vojna mornarica šteje sedaj šest večjih ladij in sicer: »Galeb«, »Gavran«, »Jastrebo«, »Kobac«, »Orao« in »Sokol«. Torpedovk imamo 12 ter nekoliko jaht in ladij za manevriranje. Na Donavi imamo 4 monitorje, 2 vedeti in 2 armirana remor-kerja.

Dr. Srebrnič je bil 8. decembra 1923. posvečen za škofa otoka Krk. Posvetil ga je škof dr. Jeglič.

Izplačilo uradniških predujmov obljublja vla-da za novo leto uradnikom. Baje bo vsak dobil 1500—2000 Din. Bomo videli, ali postane obljuba meso.

Narodna skupščina je odgodena. Prihodnja seja bo najbrž 16. januarja 1924.

Kmetijska družba ima vladnega komisarja. Pokrajinska uprava je radi sporov razpustila od-bor Kmetijske družbe in imenovala svojega komi-sarja, ki naj skliče občni zbor.

Kolki po 1000 Din se vzamejo iz prometa, ker jih je neka družba, ki pa je že aretirana, ponare-jala in spravljala v svet.

Ukinjenje izvoznih carin. Jugoslovenska vlada hoče ukiniti izvozne carine, češ, da ovirajo našo izvozno trgovino. Ta ukinitvev potem tudi ne bo ovirala pomanjkanja, ki bo prišlo v Jugoslavijo med revne sloje.

Iz Prekmurja. Začetkom decembra je Prek-murje kot apostolska administratura bila priklop-ljena mariborski škofiji. Kanonika Slapar v Mur-ski Soboti in Strauss v Dolnji Lendavi nista več generalna vikarja, ampak samo dekana. Kaplani Deli v Beltincih, Drimmel v Murski Soboti in Kos v Turnišču so premeščeni na Madžarsko.

Stinnes v Jugoslaviji. Baje namerava znaui nemški milijarder (resnični namreč) Hugo Stinnes z ameriškim konsorcijem osnovati družbo za eks-ploatacijo železa v okolišu Prijedora v Bosni. Del-

niški kapital bi znašal 25 milijonov dolarjev in bi bila ta družba ena največjih v Evropi.

Konkordat z Vatikanom se kmalu podpiše. Nadejamo se, da bo pri tem tudi uravnano vprašanje slovenskega jezika v bogoslužju.

Sodniki dobe posebne doklade. Do definitivne regulacije zakonov o sodnikih se urede njihove draginjske doklade s posebno naredbo.

Pridelek sena v Jugoslaviji je bil letos 27.500.000 kvadratnih metrov, od česar odpade naj-večji del na Hrvaško.

Novo poštno znamke in dopisnice dobimo zo-pet. Naročeno je 235 milijonov komadov poštinih znamk, ki bodo zadostovale za kakih 14 mesecev. V promet pridejo najbrž že v februarju. Izdelane bodo na Angleškem. Dopisnic pa se bodo tiskale v naši državi s klišej, ki jih je naročila naša poštna uprava tudi — v tujini.

Poštna in brzojavna stavka v Avstriji je kon-čana. V vseh važnejših vprašanjih se je dosegel sporazum.

Revolucija v Mehiki je zopet zadivjala. Upor-niki korakajo proti glavnemu mestu. Zanimivo je, za kakšne »principe« se v Mehiki ljudje med seboj koljejo. Sedanji predsednik Obregon je namreč potom revolucije leta 1920 pregnal tedanjega predsednika Carranza. Ta je moral bežati v gore in je bil tam umorjen. Sedaj se bo pa moral on umakniti drugemu revolucionarju.

Nemška vlada brez denarja. Ker je ukinila tiskanje bankovcev, je tedaj vlada v nevarnosti, da bo morala ustaviti vsa izplačila. Uradniške pla-če se bodo na polovico reducirale. Pol milijona uradnikov je reduciranih.

Novi švicarski predsednik. Za predsednika švi-carske konfederacije je bil 14. decembra t. l. iz-voljen dosedanji podpredsednik Ernst Chonard in sicer s 189 glasovi od 194. Za podpredsednika pa s 145 od 179 glasov zavezni svetnik Jean Marie Mussy.

Italijanski socialisti se ne udeležijo volitev v državni zbor, nego je bodo bojkotirali radi nade-ljevanja fašistovskega nasilnega režima in njegove intolerance.

Pomlad v ruski zimi. Preko južne Rusije se je razširil val gorkote, kakoršnega ne pomnijo že dolgo vrsto let. Termometer je kazal 22 stopinj Celzija. Ozimina je v kratkih dneh ozelenela. Na vrtovih cvete španski bezeg in v Odesi se prodajajo sveže vijolice. V Ukrajini cveto črešnje. — V Moskvi ni snega, dasi ga je vedno ob tem času

vse polno in zima do 25 stopinj.

Novi kardinali. Papež je imenoval dva nova kardinala in sicer Italijana Avrelia Galil in Ita-lijana Evarista Lucidi.

Med Rusijo in Romunijo se vrše pogajanja. Glavni pogoj Romunije za vzpostavitev diplomatič-nih odnošajev z Rusijo je izjava sovjetske vlade, da priznava aneksijo Besarabije po Romuniji.

V Kolumbiji (Juž. Amerika) je bil katastro-falen potres. 200 mrličev so našli pod razvalinami.

Zlato v Ameriki. V Zedinjenih državah se na-haja sedaj 4.168.091.621 dolarjev v kovanem in nekovanem zlatu, t. j. 46 do 49 odstotkov zatega zaklada vsega sveta.

Na Grškem se podira prestol. Kralj Jurij in kraljica sta se že odpeljala k starišem v Romunijo, ker je tako hotel narod. Sedaj se republikanske grupe bore za obliko republike.

Na italijanskega kralja je bil poskušen atentat. Vlak ki je vozil kralja, bi naj skočil s tira, ker so bile tračnice odtrgane na nekem ovinku. Vendar je to čuvaj pravočasno opazil.

Potresi v Ameriki. V državi Ekuador je po-tres zahteval mnogo žrtev. Več mest je porušenih. Ubitih in ranjenih je nad 2000 ljudi.

V Kolumbiji je ponovni potres razrušil štiri mesta, med njimi tudi mesto Cumbal.

Poljska je priznala rusko sovjetsko vlado in jemlje na znanje stvoritev zveze sovjetskih repub-lik. V Harkovu in Minsku ustanovi generalna konzulata.

»Revolucija« v naravi. V Mokronogu je ob času trgatve v vinogradu gostilničarja Ivana Deva cvetela mlada jablan. Sedaj, pred Božičem pa sad, debel kot oreh, dozoreva in že pokazuje lepo rdečkasto barvo. V Dalmaciji, okoli Splita pa je tako pomladansko vreme, da kaže toplota 20 sto-pinj Celzija. V cvetu so vijolice in narcise in vin-sko trto še krasi zeleno listje. Drugikrat letos zore že slive in črešnje.

Nagrade na glave razbojnikov v Črni gori je razpisalo ministrstvo za notranje zadeve in sicer po 100 tisoč dinarjev za glavne vodje, za ostale pa 30 tisoč dinarjev.

Roparji zahtevajo odkupnino za ujetnika. V Bitolju sta dva roparja napadla hišo posestnika Stojčevića, oropala hišo in ranila očeta in sina in ju odpeljala seboj. Očetu se je posrečilo, da je ušel. Drugi dan pa je dobil pismo, v katerem za-htevata roparja za sina 300 cekinov kot odkup-nino.

Bombni atentat v Hanovru je bil izvršen na vladno palačo. Človeških žrtev ni zahteval, palača pa je močno poškodovana. O storilcih manjka vsa-ka sled. V palači stanuje znani Noske, bivši dr-žavni minister.

Angleški ultimati Afganistanu. Radi umora več angleških državljanov je angleški diplomatični zastopnik izročil afganistanski vladi ultimati, ki vsebuje zahteve, katerih sprejem bi pomenil, da se Afganistan podredi angleškemu gospodstvu.

PODLISTEK.

Fr. Vuk:

»Zasejani«.

Arni Kečko ni bil domačin. Doma je bil nekje tam na severnem koncu fare sv. Martina, v vasi Zasejani. Hudomušni Mačkovčani, kamor se je pri-ženil, poročivši Mačkovčanko, so mu izmislili, da je v resnici iz vasi Zasejani, ker je malo »zase-jan«.

Pri tem izrazu so naredili vselej z roko tisto pomenljivo gesto nad svojim čelom.

No, moža so sodili po krivici, kakor je to že navada v človeškem življenju. Arni Kečko je bil namreč osem tednov vojak in se je pri tej priliki naučil nekaj nemških besed, kakor na primer: jesti — fressen, spati — schlaffen, miza — Tisch, riba — Fisch, jaz — ich, ti — du, — znanost, katero je spopolnjeval vsako drugo leto na enomesečnih orožnih vajah še z drugimi vsakdanjimi besedami, ki so v človeškem in posebno v vojaškem življenju prepotrebne. Kot pristen Slovenec se je Arni Kečko kaj rad ponašal s svojo znanostjo nemškega jezika.

A ljudje so tako čudni in so mu radi tega pravi-li, da je »zasejani«. Iz zgolj nevoščljivosti, seve-da, zakaj ljudje nočejo in nočejo priznati človeku njegovo izobrazbo in ga temu primerno uvaževati.

Ko se je ženil, je kupil namreč za svoj denar in za doto neveste tisto zidano hišo na vzhodnem bregu »Možik«, ki je bil meja med vasio Trioglovo in »purgo« Zajčevci. Ta hiša je namreč še sedaj najlepša na tistem bregu, ker je po gosposki z ope-ko krita in z zidarskim čopičem pobeljena ter ima

krasen razgled na vas Trioglovo, »purgo« Zajčevce in še dalje po fari tja na lepo Muropolje. Ta raz-gled so imele sicer tudi druge hiše na tistem bregu, ali niso bile zidane in po gosposki pokrite in po-beljene.

Njegovi ženi, ko je še bila dekle, so močno od-svetovali možitev z Arni Kečketom. Pa komu še ljudje ne odsvetujejo? Vsi veste, kako je. Tudi Barba — tako ji je bilo ime — je vedela in si ga vzela.

In tu je sedaj začetek te zgodbe.

I.

Vendar pa je od tistega časa pa do dobe, ko se je v zakonskem življenju Kečketa in Barbe go-dila ta zgodba je preteklo že dokaj let. Arni Kečko in njegova žena Barba sta namreč že šestkrat pu-stila pobeliti svojo hišo, odkar sta poročena. Če se pomisli, da se take hiše pobeljujejo vsako četrto ali peto leto, je to že lepa vrsta zakonskega življe-nja, ki sta ga preživela na tem bregu v zidani hiši. Med tem časom je Kečko tudi še povečal svoj vi-nograd, kupil še eno njivo in v hlevu redil dve glavi živine več.

Redko, redkokdaj je šel Arni Kečko v kakšno mesto. Davek je navadno hodila plačevati žena, to-žil se ni z nikomur in tako za nepotrebne poti in stroške ni bilo vzroka. Zakaj iti v mesto, pomeni vedno pot in strošek. Radgona ni imela nič poseb-nega, Ptuj se mu je zdel premajhen za tisto odda-ljenost 5 ur hoda in nezanimiv. Samo v Maribor ga je vlekel. Čital je, da imajo Slovenci tam lepo hišo, kakoršne ni v celem Mariboru in ji pravijo »Narodni dom«. Tudi časopis, ki ga je imel Kečko

naročenega, je zelo priporočal Slovincem, ki pri-hajajo v Maribor, da si ogledajo to prekrasno stavbo.

Arni Kečko je tuhtal, kako bi si on ogledal to hišo. V Mariboru še ni bil nikdar in tudi razen Celja, ni videl nobenega večjega mesta. Pa Celje še samo kot vojak, kar seveda ni tako, kakor če gleda civilni človek, ki hodi po ulicah mimo ofi-cirjev brez vsakega strahu.

No, vse želje in hrepenenja, ako so močna in izvirajo naravnost iz srca, se spolnijo človeku ob svojem času. Tudi Kečkotu se je spolnila želja vi-deti Maribor.

Neko jesen, ko je zelo dobro prodal vinski mošt in še vola, ter ni bilo posebnega dela, je re-klala Barba:

»Dobro gospodarimo, hvala Bogu!«

»Dobro, Barba,« se je nasmehnil Kečko z ustmi in z očmi.

Barba je za trenutek pomolčala, Kečko pa je čakal, kaj izide iz tega začetka. Ker iz vsakega za-četka nekaj izide, če drugo ne, vsaj konec.

»Kako zimsko obleko bi trebalo kupiti,« je zo-pet spregovorila Barba.

»Trebalo bi, da.«

»Takšno, za kmeta primerno.«

»Takšno, takšno,« je povdaril Kečko. »Zelar-ske nosijo Mačkovčani.«

»Ali trgovci v Zajčevcih nimajo nič primerne-ga. Vse vrhovsko.«

»Da, da. Samo za vrhovce.«

»Tudi v Ljutomeru ni nič videti.«

»To je samo trg, Barba, trg.«

»Da, Arni, trg in še drag povrh!«

Med drugimi zahteva ultimat, da afganistanska vlada prekine takoj vse diplomatske odnose s sovjetsko Rusijo.

Ministra Janković in Uzunović sta podala ostavko. Oba ostavko vzdružujeta. Namestnika še ni.

Italijanski poslanik v Moskvi bo imenovan sedanji minister pošte Di Cesara.

Sinkiewiczzeve kosti pripeljejo na Poljsko te dni iz Veveya v Švici ter ga ob velikih svečanostih položijo v grobnico kraljev v Krakovu.

Dopis.

Iz Maribora. V zadnji številki z dne 15. t. m. je bilo priobčeno poročilo o mariborskem občnem zboru, kateri se je vršil 9. t. m.

Na to poročilo moramo odgovoriti in nekatere trditve iz naše strani pojasniti.

Opozicija (bolje rečeno večina članstva ki je hotela red in pravičnost v podružnici) ni bila od nikogar nahujskana, tudi ni res da je vpila da tov. Justinu ne pusti govoriti, zato ker je »jurist«. Opozicija bi lahko navedla mnogo vzrokov proti tov. Justinu, a tega ni storila radi tega ker se zastopnikom večine ni pustilo veliko govoriti, vsled poznega časa. Delovnje gerenta in njegovih maloštevilnih pristašev, pa je obsodilo skoraj celokupno članstvo, s tem da si je izvolilo po večjni nov odbor. Ni res, da bi se opazalo v podružnici, da vlada neka poseana struja, ki ima tendence popolnoma cepljeno o Udrženja delati samostojne koristolovske akcije in si pridobivati z vsemi možnimi sredstvi pristaše za opozicijo. Ne, mi hočemo enotne, dobro urejene organizacije, nikdar pa ni bil in ne bo naš namen delati cepljeno, za kake »koristolovske akcije«. Pač pa je v zgorajšnjem smislu delala manjšina ozir. gerent s svojim sosvetom. Masa je na zborovanju popolnoma pravilno sodila. Pokarala je stari odbor odnosno gerenta in njegov sosvet. Tudi se opozicija ni branila inteligence, vsikdar je dobrodošla v naši sredi, a inteligenta a-la »Justin«, odločno odklanjamo. Inteligenca v naših vrstah mora biti socialno čuteča, imeti mora vedno dobrohotno srce do ubogega invalida, vdove ali sirote in vse te, tudi dejansko, praktično dokazati. Praznega frazerskega čustvovanja, ki je običajno samo na jeziku pa ne maramo.

Podružnični odbor.

Opomba uredništva: Članek objavljamo in pristavljamo, da so bili očitki zgolj trditve delegatov, ki sta se vsestransko prepričala in dobila popolnoma tak utis. Ni pa nikdar trdil tega sam tov. Justin, proti kateremu je naperjena vsa ost nasprotnih dokazov. Tov. Justin je bil samo začasni gerent, ki je delal par tednov, do občnega zbora po navodilih izvršnega odbora. Po našem mnenju mu ne morejo iti taki očitki pri tem kratkem delovanju. Priznamo, da je povsod opozicija in dostikrat prava. Mariborska opozicija pa se je oklepala z dokazi izključenih članov, in je kljub vsemu na lastno pest sklicala shod, ne da bi počakala dva tedna na občni zbor in dotične obsojila. Govoriti pa se je moralo pustiti vsakemu in

»Tudi jaz mislim, da bi trebalo. Na primer: v Radgoni.«

Barba je mahnila z roko.

»Ne bo kaj posebnega!«

Sedaj se je Arni ojunail.

»Veš kaj, Barba?! ... V Maribor grem! Časopis piše, da je tam mnogo dobrih trgovcev.«

Kečko je segel za ogledalo in razgrnil pred Barbo časopis, ter pokazal na inserate.

Barba je čitala priporočila in razne sorte blaga, naštevane v tistih inseratih in na lice ji je legla zadovoljnost.

»To je dober časopis!«

»Dober. Vse se najde v njem,« je potrdil Kečko.

»Kedaj pa misliš, da bi šel?«

Kečko se je vzradostil v srcu pri tem vprašanju Barbe. Vendar je to radost spretno skril pred svojo ženo.

»Dela sedaj ni bogve kakšnega. Kaj bi ne kazalo kar jutri?!«

»Pa idi,« je pokimala Barba.

»Klobaso skuham, pa nekaj mesa. Belega kruha spečem, da ne boš lačen.«

Nato je naročevala, kakšno naj bo blago za njo in kakšno naj kupi za sebe.

»Za Božič treba, da se sešije,« je končala naštevaje. »Časa je še dovolj, da se lahko dobro in lepo napravi ... In pa, Arni, na židano ruto ne pozabi, ako boš videl kakšno lepo. Tako z lepimi rožami in ne preveč kričeče barve.«

»Prinesem,« je rekel Kečko. »Celo leto sva delala, lahko si kaj privoščiva!«

tudi tov. Justinu, ne pa mu tega zabranjevati tudi ako bi bil kaj kriv. Poročilo o občnem zboru je kritiziralo tako opozicijo, ne pa sedanjega odbora, kljub temu, da sedaj kaže, da izhaja iz te opozicije. Bilo je pa splošno in se ni tikalo osebnosti za katere tudi ne sme biti mesta. S tem naj bo zadeva iz dnevnega reda.

Razno.

Čebelni med — zdravilo in živilo.

Pač ne bo nikogar med nami, ki še ne bi bil okusil medu, ali, kaj je pravi med, le ne bo vedel vsakdo! Pristni med — povdarjamo: pristni — je v malem čebelinem želodčku predelani — invertirani — nektar (cvetlični sladki sok), katerega nabirajo male živalice, ki imajo za ta posel tako čudovito prirejene organe, da z njihovim proizvodom človeški želodec pri prebavi nima skoraj prav nič posla; zato med z lahkoto uživajo tudi bolniki. Toda le res pristni med ima to izbornost lastnost, dočim ponarejeni več škoduje kot koristi.

V starih časih, ko še niso poznali izdelovanja sladkorja, je bil med pri mnogih narodih najbolj cenjeno živilo. In ravno to živilo je delalo ljudi forqau pau afnqesa xax 'əlvipz ut əvsləz oqəz zdravnih in redilnih moči. V vsakdanjem življenju je nešteto slučajev, da bolni želodec ne more, ali le s težavo prebavlja sladkor; taki ljudje pa prav lahko uživajo med.

Pri katerih boleznih je torej posebno priporočljivo uživati med kot zdravilo? Slavni zdravnik za želodčne bolezni dr. Weibel in znani župnik Knelp priporočata v svojih spisih uživanje pristnega medu zoper raka v želodcu. Pri dušljivem kašlju, pri vnetju žlez v grlu, pri prehlajenju v splošnem je med na mleku ali čaju ter grgranju s toplo vodo, v kateri je raztopljen med, izvrstno zdravilo. Tudi pri raznih nalezljivih boleznih je priporočati uživanje medu, ker čisti sluznice in tako zabranjuje okuženje. Bolniki z visoko vročino naj pijejo medeno vodo in medeno limonado. To jih krepi in jim lajša neznožno vročino. Slabokrvnim, bledim, sploh osebam slabotnega zdravja daje med nove življenjske moči.

Zdravniško dokazano je, da potrebuje človeško srce mnogo sladkorja kot v pristnem medu? Vsakdanja izkušnja nas uči, da se kolesarji, turisti in sploh vsi, ki morajo težko in naporno delati, najbolj pokrepčajo in si umire burno utripanje srca s sladkorno, predvsem pa z medeno vodo.

Vsakomur je znano, kako hrepene otroci po sladkorju in slaščicah. Če ima otrok le kaj okroglega v žepu, že šteče v bližnjo trgovino, da si kupi bonbončkov. In kaj je navadno posledica uživanja raznih bonbončkov in drugih sladkarij? Prav kmalu si tak otrok pokvari želodec, vije ga in grize, da je jo! In še zdravniški stroški povrh. — Mesto denarja za sladkarije daj otroku medu in ostal ti bo zdrav!

Pristen med naj torej uživajo bolniki, da ozdrave in se okrepe, zdravi pa iz razloga, da ostanejo krepki in odporni proti raznim boleznim.

Pristni med je prvovrstno živilo. Da ima pristni med veliko množino redilnih snovi, nam dokazujejo čebele same. V zimskih mesecih novembra, decembra in januarju povzije čebelna družina, ki šteje 25—30.000 čebel na mesec komaj pol kg medu. Kljub tej mali količini hrane ostanejo čebele žive in zdrave. Pri tem je treba povdariti, da čebele zime ne prespe, kakor bi utegnili morda kdo od nepoučenih čitateljev domnevati. Nadalje je razvidno, kako množino redilnih snovi vsebuje med, iz ugotovitve kalorij (toplotnih enot) po katerih se — kot znano — ceni vrednost živil. Samo nekaj primerov naj zadošča v podkrepitev trditve, kako izbornost živilo je pristni med: 1 kg povžitega govejega mesa razvije v telesu približno 1000 kalorij, 1 kg jajec 1610 kalorij, 1 kg medu pa 3070 kalorij. Iz tega sledi, da ima med v sebi skoraj dvakrat toliko redilnih snovi kakor jajce in trikrat toliko kakor meso. Če povziješ eno žlico medu, si dovedel svojemu telesu več hranilnih snovi kakor če bi povžil eno jajce ali eno desetino litra mleka. Kako pametno tedaj ravnaš, ako namažeš svojim otrokom na kruh pristnega medu, mesto da jim kupuješ razne, zvečine zdravju škodljive slaščice. Koliko si v tem slučaju prihraniš na denarju! — Tudi to je v uvaževati, da ostane pristen med leta in leta nepokvarjen, ako ga imaš v primerni posodi na suhem kraju, dočim se n. pr. surovo maslo, katero se navadno maže na kruh, kaj kmalu pokvari in postane žarko.

Seveda je pa tudi pri uživanju medu potrebna zmernost, ker je vsaka nzmernost škodljiva. Med se mora uživati kot vsako drugo živilo, po malem, najbolje razredčen v čaju, mleku ali na kruh na-

mazan. Tudi dojenčkom daš lahko medu, seveda v primerno manjših množinah. Pri tem se bo mali nebogljenec prav dobro počutil in obvaroval ga boš pred marsikatero boleznijo.

Kdo bo dolgo živel?

Zdravniška veda je tekom stoletij dognala, da je človek najvišje organizirana žival s pametjo in vestjo ter najbolj konstruirani stroj. S tega mehanološkega stališča je medicinska veda zbrala ogromen material ter si pridobila premnogokušenj, ki prihajajo človeštvu pri zdravljenju v korist. Zato tudi lahko medicinska veda že odgovarja na vprašanje: kakšen mora biti ta človeški stroj, da vzdrži čim dalje? Na čem temelji sodba, ali je človek sposoben za daljše ali krajše življenje? — Na temelju znanstvenih del Frid. Krausa, Brugscha, Feilchenfelda, Gottsteina i. dr. odgovarja večina zdravnikov na taka problemna vprašanja: Za življenjsko prognozo so ugodni predmeti le že odrasli ljudje, ki so dosegli že 21.—24. leto, ker so pri teh že vidni vplivi dednosti, podnebja, razvojne dobe (infekčne bolezni), prehrane in poklica. Odrasle osebe, ki so visoke manj kot 150 cm ali preko 190 cm, torej pritlikavce in velikane, je smatrati za anormalne. Za dolgo življenje navadno niso primerni, so često podvrženi raznim boleznim in imajo nedostatno konstitucijo. Osebe, ki stoje med 150—190 cm višine in ki jim meri proporcionalni obseg prsi 50—55 cm, so polnovredni, normalni ljudje. Proporcionalni obseg prsi dobiš, ako preko prsnih bradavic premerjeni prsni obseg pomnožiš s številom 100 in ga deliš z dolžino telesa. Osebe, ki imajo manj kot 50 cm prsnega obsega, so ozkoprčne; one, ki jim znaša obseg preko 55 cm, so širokoprčne. Med dolgini jih je nad eno tretjino ozkoprčnih; čim starejši so, tem manje jih je, ker se prsi po 25. letu normalno razširjajo. Ako se po 30. letu prsi ne širijo več, je pojav anormalen. Ozkoprčnost je za prognozo neugodna, ker je često v zvezi z nerazvito miškulaturo, slabostjo notranjih organov in črevesja, z relativno majhnim srcem in ozko glavno žilo. Najvažnejši organi trpe na nedostajanju krvi in zato so take osebe podvržene pogostim obolenjem. Zlasti tuberkulozi zapadejo, ako nimajo dovolj tečne hrane in ako morajo delati v neugodnih prostorih. Nagnjeni so k malokrvnosti.

Za prognozo je zelo važno srce in njegova velikost. Normalno veliko je srce, ki ima eno enaintridesetinko do ena enainštiridesetinko telesne teže. Ako znaša to razmerje le enosedemdesetinko je srce premajhno. Preveliko srce imajo delavci težaki, pijanci, debeluhi, nezmerni kadilci in vsi, ki imajo močno vznemirljive poklice. Bolniki silitiki imajo vsi anormalno srce.

Važni so dalje želodec in vsi trebušni organi, ki jih mora kemična preiskava preiskovati, ali so normalni ali močni. Vrhu tega treba opazovati telesno težo, oči in dedne pojave, da je možno odgovoriti na vprašanje, ali je človek sposoben za dolgo življenje. Klinične izkušnje in statistika dajejo modernim zdravnikom vsekakor možnost, da odgovarjajo skoraj vedno brez večjih zmot.

Dedične bolezni.

Dr. H. C. piše v »Blatt der Hausfrau«:

Koze, kuga in kolera, nekdanji davitelji človeštva, so premagani pojmi preteklih časov, difterija je izgubila svojo strahoto, röntgenski žarki nam odpirajo pogled v notranjost teles in narkoza in asepsa dovoljujejo največje operacije. Vzlic temu ostaja še cela armada bolezni, ki jih zdravniška veda, stoječa jedva na spodnji prečki lestve spoznanja, mora še vedno pobijati in trebiti. Med temi je največ podedovanih bolezni. Po genijalnem razkritju bñrskega opata Mendala je postalo možno, poznati zakone, po katerih se nagnenje k izvestnim boleznim podeduje, in zdravnik lahko danes s precejšnjo gotovostjo pove, katere bolezni prehajajo na potomce.

Najvažnejše izmed teh bolezni so:

1. Krvavenje, pri katerem nastopa pri najmanjši poškodbi ali rani, n. pr. z iglo, ako se izdre zob itd. tako močna krvavitev, da jo je možno le težko ali pa je sploh ni možno ustaviti. Potem umre človek na izkrvavljenju. Zanimivo je, da imajo to bolezen samo moški, dočim jo navidezno zdravi ženski člani take obitelji prenašajo na svoje potomce.

2. Razne očesne bolezni, kakor slepota za barve, ki je med moškimi bolj razširjena in se prenaša na potomce, mrena (cink), kalna leča in kratkovidnost.

3. Množica duševnih bolezni, padavica in zločinski nagoni.

4. Nepravilnost v izločanju snovi, črevesne bolezni, revma, sladkorna bolezen in debelušnost.

5. Arterioskleroza, razširjenje ven in pohanjenja. Da bi se podedovale otekline, rak itd., v novejši dobi zanikajo.

Vse te bolezni je mogoče pobijati le, ako se taki bolniki ne množe in ne ženijo. Nevarni so navadno tudi zakoni med sorodniki.

Seveda se zakon ne more ozirati le na take pomisleke. Toda vsakdo naj se zaveda odgovornosti napram svojim potomcem in vsakdo naj se vpraša z Zarathustro: »Ali si tak človek, ki smeš želeli otroka?«

Histerija.

Dr. Lapinski, profesor za nevrologijo na zagrebškem vseučilišču je pred kratkim predaval o histeriji. Opisal je histerijo kot staro bolezen, za katero se ve že od kar živi človeški rod. Že v davnih časih se je dogajalo, da so vladarji in vojskovodje po težkih duševnih krizah prišli ob govor ali spomin. Dandanes vemo, da so bili ti pojavi simptomi histerije. Histerijo so poznali že stari Grki in Rimljani, samo da so jo drugače imenovali. V starih časih je bilo v navadi, da so se histeriki zbirali pri verskih obredih. Molili so in obujali kesanje. Na ta način so mnogi ozdraveli, kar je povzročila sugestija, ki je povoljno uplivala na telesno in duševno stanje bolnikov. Histerijo samo pa so si stari narodi zelo različno razlagali. Grki in Rimljani so menili, da izvira ta bolezen iz maternice. Tudi poznejši narodi so temu mnenju pritrjevali. Njihovo naziranje je zlasti potrjevalo dejstvo, da se je histerija pojavljala najbolj v časih, ko so bili možje in očetje pod vojaškimi prapori ter so žene in dekleta doma same. Sličen pojav je opaziti tudi sedaj po svetovni vojni. Danes imamo mnogo več histeričnih žen in deklet kakor pred desetimi leti. V starih časih se je na nekem grškem otoku pojavila celo histerična epidemija. Možje so bili v vojni, žene pa so doma trpele in umirale od krčev. Posledica epidemije je bilo veliko število samomorov, s katerimi so se žene ugnabljale. Naposled je senat na otoku iznašel sredstvo proti bolezni. Objavil je, da bo vsaka žena ali vsako dekle, ki bi poskušala samomor, izpostavljena javnemu zasramovanju v Evini obleki. Objava je rodila dobre posledice. Samomori so po daljšem času popolnoma izostali.

Kupčija z ljudmi na Kitajskem.

Poznavalci trdijo, da je kupčija z ljudmi na Kitajskem še vedno nekaj običajnega. Tako poroča n. pr. Budberg: Po kitajskem pravu so starši upravičeni prodati svoje otroke. Tudi ženo se lahko smatra za kupljeno blago. Kajti pri zaroki se med obojnimi stariši sklene pogodba, ki določa, koliko dobe starši neveste za njeno vzgojo in natančno določeno bala. Ko se deklica rodi, se zaroka lahko takoj sklene; razdreti se ne da več in velja, kakor pri nas zakon. Kitajska je zlasti v južnih provincah silno preobljudena dežela. Razen tega izbruhne leto za letom v posameznih pokrajinah vsled suše ali poplav strahovita lakota, ki uniči dostikrat tisoče prebivalcev. Prekupeci človeškega mesa imajo v takih krajih lahko delo. Sicer odlikuje Kitajce pred drugimi narodi brezmejna ljubezen do otrok, vendar jih prisili huda lakota, da ponudijo svoje lastne otroke na prodaj. Zlasti ker je kupec navadno silno prijazen in zagotavlja, da bo zaročil deklico z dobrim in premožnim sorodnikom. Postava kaznuje take goljufe, a jim pride le redko do živga. Male deklice imajo posebno za časa lakote naravnost neznančno ceno. — Cena raste s starostjo, lepoto in uporabljivostjo.

Drug poznavalec razmer, Jesacher pa piše: V času sile in potrebe se prirejajo posebni semniji, kjer se prodaja človeško blago. Potniki potujejo po deželi in na lastno pest, ali pa za svojo firmo iščejo nevest, ki jih oddajajo, kupujejo ali prodajajo. Kupčijo, ki ni sramotna, sklene posredovalec naravnost s starši. Za ceno deklice poravnajo starši dolgove in kupijo žita. Pogosto si tako usodo žele deklice same, ker upajo, da se jim bo pri kupcu, ki je bogat, boljše godilo. Navadno je sicer drugače, a tedaj se tolažijo: volja staršev je bila, a tej se kitajska hči ne upira. Trguje se tudi z ženami; vdovo brez dečkov se skoro vedno prodaja. Posebno revna družina jo odda hitro drugemu možu. Zveste vdove so po kitajskih moralnih načelih visoko cenjene in so s petdesetimi leti oblastveno odlikovane. Vendar le malokatera ostane; zvestoba je predraga, na drugi strani pa razpolagajo z njo starši moža. Dogodi se celo, da v potrebi mož sam proda ženo drugemu; deco, s katero ne ve kaj začeti, kupi ljubitelj otrok. Zakoni niso naperjeni toliko proti kupčiji, kakor proti nepravilnostim, ki se dogajajo pri tem. Če prekupec n. pr. manj plača, kakor mu je bilo naročeno in si nekaj pridržijo zase, je zelo občutno kaznovan.

V obče pride do tožbe le malokdaj. V hudih časih se nudijo žene in dekleta prostovoljno v nakup: to pa ni samo kitajska posebnost, temveč se dogaja povsod.

Kako se dvobojujejo Eskimi. Polarni raziskovalec Norvežan Kristian Leden, ki se mudi v Parizu, je živel neprestano 14 let med Eskimi. Zanimivo je, kar je povedal poročevalcu »Matina« o dvoboju Eskimov, ki je popolnoma nekrvav. Ako se dva Eskima skregata, se pozoveta na dvoboj; postavita se drug nasproti drugemu in ostali jih obkolo. In sedaj se prične. Drug za drugim si izmisli pesmi, s katerimi skušata kar najbolj osmešiti svojega nasprotnika. Gledalci potem odločijo, kdo je zmagal, in čast je rešena.

Kako naj jemo krompir? V Nemčiji se vrača narod vsled slabih razmer in pomanjkanja od fine kuhinje k preprosti hrani. Da se Nemci čim bolj izognejo stradanju ter boleznim, izvirajočim iz slabše prehrane, skušajo vsako redilno snov čim izdatneje uporabiti. Dognano je po najnovejših raziskovanjih, da redilna vrednost živil ne obstoji samo v njih kemični sestavi (beljakovina, škrob itd.) ampak v prvi vrsti v vitaminih. Največ vitaminov je v svežem sadju, sočivju, medu, krompirju in žitu. Manjkajo pa vitamini popolnoma v kemično predelanih živilih (n. pr. v makaronih, konzervah, konzerviranem sadju in sočivju itd.). S kuhanjem se ne le uniči organska narava celic rastlinske hrane, temveč se pokončajo tudi vitamini. S tem se uniči pretežni del hranilnih snovi. V Nemčiji vsled tega priporočajo uživanje hrane čim bolj v naravnem stanju. Sadje naj se uživa sirovo, kruh z otrobi vred, takozvani »Schrottbrot«, krompir pa v oblicah, kuhan v majhni količini vode in v sopari. Po nemških mestih se vrše poučna predavanja v tem smislu. Ljudem pa priporočajo takšno pripravljanje hrane tudi njihovi želodci. Marsikaj Nemcem manjka, zato se morajo omejevati na čim bolj preprosto pripravljanje jedil. Tudi naše kuharice dobro vedo, da ima najboljši okus krompir kuhan v oblicah (v olupkih), ki se skuha bolj v sopari kot v vodi in se takorekoč opeče. Na kmetih kuhajo takšen krompir v lončenih pečeh z olupki v nepokritih loncih. Takšen krompir se na vrhu speče ali prismoji. Pri nas mnoge družine žal ne poznajo več krompirja v oblicah. Zato ga pa uživajo delavske, uradniške in mase kmetijskega ljudstva vsak dan. To se slednjim pozna tudi na zdravju.

Slava prašču. Malokdaj se je pela slava pujsku. Zakaj če je srednjeveški menih spesnil precej dolg epos »Pozna porcello« na čast četveronogemu »krehliju«, je bilo to zgolj igračkanje, kajti v tem »Svinjskem spevu«, zloženem v aleksandrincih, se sleherni beseda začenja s črko p. V Združenih državah se je včasih reklo, da je prasec edini gospod, češ, le on nič ne dela in venomer žre. Na galskih tleh je kruleža slavil poet in pojed Charles Monselet, imenujoč ga »nežni angel moj!« Pariški Cyrano, duhoviti sotrudnik lista »Petit Bleu«, ga danes nazivlja »mili mojster!« zavoljo njegovih znanstvenih zmožnosti. Kocki in odojki so namreč imenitni meteorologi. Ni mu vrstnika, ki bi tako sijajno naznanil nevihto. Ribiči, ki vzamejo s seboj na krovu ščene, smejo za trdno pričakovati, da bo v nekaj urah nastal piš, ako jame zvitorepec grohajoč tekati sem ter tja po palubi. Zato svetuje Cyrano, naj bi nastavili v Meteorološkem zavodu nekoliko prasēt, ki bi gotovo izkazali precej uslug. Kadar pa bi bili na koncu svoje kariere, dobro opitani, jim država ne bi morala plačevati pokojnine, temveč bi jih zaklala in pohrustala.

Volitve na Angleškem so definitivno izpadle sledeče: Konservativci (ki so sedaj na vladi) 257 (prej 346), delavska stranka 192 (prej 145), liberalci 158 (prej 115) in neodvisne stranke 8 (prej 9). Te volitve bodo imele med drugimi tudi za posledico priznanje Sovjetske Rusije.

Vojaška pogodba med Italijo in Bolgarsko se je baje sklenila in je naperjena proti Jugoslaviji. Ali jim je že premalo invalidov, vdov in sirot?

Ratifikacija gospodarskih konvencij z Avstrijo je bila v Narodni skupščini odobrena 12. decembra t. l. S tem se ukinejo v kratkem sekvistri nad premoženjem avstrijskih državljanov. Sporazum o dolgovih, ki so nastali med jugoslovanskimi in avstrijskimi pripadniki pred 1. marcem 1919 in do uveljavljenja konvencije še niso bili plačani. Za plačilo veljajo sledeče določbe: 1.) Za obveznosti, prevzete povodom podpisovanja avstrijskih vojnih posojil (lombardni dolgovi) velja relacija 1000 K, to je 100 starih avstrijskih kron. 2.) Za vse druge obveznosti velja relacija 100 starih avstrijskih kron, to je 8 Din.

Poziv na naročbo.

Od središnega odbora smo dobili sledeči dopis, katerega prinašamo v prevodu. Izvršnemu odboru Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani:

Ker se je skienilo na VIII plenarni seji z dne 28. oktobra t. l., da ima biti list »Ratni invalid« obvezen za vse invalidske organizacije in da se dobi točen pregled vseh organizacij katerim je treba prejemati list, nam izvolite poslati najkasneje do 15. tm. spisek podružnic z natančnimi naslovi.

Obenem se pozivljate, da priporočite vsem podružnicam, da se naroče in pridobe naročnikov vsaj v najmanjšem številu tudi med svojimi člani ter nam dostavijo imena dotičnih, da bi se jim pričel list pošiljati že z novim letom.

Naročnino za iste morejso podružnice naknadno poslati, z vami pa bomo izvršili pozneje obračun.

Ni nam potrebno posebno povdarjati, kolike koristi je za naše člane in organizacije, da redno zasledujejo pisanje našega organa in da s preplačili omogočijo izdajanje lista, ki je najboljši branilec in zaščitnik našega prava

Tajnik M. Mrvaljevič l. r.

Podpredsednik Dr. Voja Mladenović mp.

K temu pripominjamo, da je centralni list »Ratni invalid« iz Beograda jako dober Informator o našem vprašanju, toda pri nas je njegovo razširjenje otežkočeno vsled tega, ker je pisan v cirilici, ki je naše ljudstvo po večini ni vešče. Objavljamo gorenji poziv z naročilom, da naj se podružnice po možnosti naroče na centralni list in ga ponudijo v naročbo članstvu, kateri so zmožni čitanja. Celoletna naročnina znaša za invalide 40 Din.

Zahvala.

Domovinska proizvodnja drv D. D. v Zagrebu podarila je iz skladišča v Dol. Lendavi za podružniško pisarno 4 m³ kurilnih drv, za kar se odbor tem potom iskreno zahvaljuje.

Prošnja uredništvom. Beograjski univerzalni informacijski biro »Argus« kateri ima poleg čisto informacijske strani, ki popolnoma odgovarja sedanjim potrebam, tudi oddelek za pregledovanje celokupnega jugoslovanskega tiska, (časopisov) iz katerega jemlje poedine članke ter jih pošilja onim na katere se nanašajo prosi vsa uredništva, da mu redno pošiljajo po dva izvoda vsake številke svojega časopisa. V zamenjavo bo dostavljal uredništvom vse kar bi se tikalo interesov kakega lista. Priporočamo iz naše strani to Argus-ovo prošnjo ker smo se prepričali o koristnosti in uslugah »Argusa« napram novinarstvu z svojim takozvanim »Argus-ovim tiskom«.

Naslov: »Argus«, — Beograd.

Iz upravnistva. S današnjo številko Vojnega invalida razpošljemo našim čitateljem položnice za plačanje naročnine. Prosim, da vsak takoj poravnajo naročnino za leto 1924 in sicer najmanj četrtletno. List ostane pri isti ceni 75 par za izvod, to pa radi tega, da se bo lažje razširil med vojnimi žrtvami in drugimi čitatelji. Posebno važen bo postal ravno sedaj, ko bo informiral čitatelje o našem zakonu, ki pride takoj po novem letu pred skupščino. Agitirajte, da se razširi naš list med javnost in da ga bodo imeli javni lokali, kjer zamore informirati najširšo javnost. Zbirajte nove naročnike in naročnino. Naročnina se lahko pošlje za vse skupaj na eni položnici ali nakaznici. Treba pa je v posebnem dopisu naznaniti natančna imena in bivališča vseh novih naročnikov z navedbo zadnje pošte.

Zbirke za tiskovni sklad naj se pošljejo z natančno označbo, da jih objavimo v listu.

Današnji številki so priložene posebne položnice. Tovariši, tovarišice poravnajte naročnino in zbirajte naročnike!

Za tiskovni sklad darovali:

Skoberne Franc, Dobje p. Ljubljana	Din 5—
Sever Franc, vas Cesta Dobropolje	» 3—
Vođopivec Anton, Domžale	» 2—
Vandot Rudolf, Vič	» 6—
Hrovat Franc, Strnišče pri Ptuj	» 5—
Podružnica Udruž. voj. inv. v Ptuj	» 50—
Skupaj	Din 71—

Odgovorni urednik: Franc Belinc.
Tisk tiskarne Makso Hrovatin, Ljubljana.